

Nummer 2019/72

datum raadsvergadering	:	12 december 2019
Onderwerp	:	Beleidsplan Wmo 2020-2025 en Verordening Wmo 2020
Portefeuillehouder	:	C.C.M. Korrel-Wolters
datum raadsvoorstel	:	5 november 2019

Samenvatting

Op 10 september 2019 heeft het college ingestemd met het concept Beleidsplan Wmo 2020-2025. In overleg met en met inbreng van de commissie Burger en Bestuur en de Adviesraad Sociaal Domein en op basis van de ambities van het college zijn de doelstellingen geactualiseerd en wordt het bijbehorende financiële kader geschetst. Het door het college vastgestelde concept Beleidsplan Wmo 2020-2025 heeft ter inzage gelegen en is voor advies naar de Adviesraad Sociaal Domein gestuurd.

Op 1 oktober 2019 heeft het college ingestemd met de concept Verordening Wmo 2020. Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, jurisprudentie en een gewijzigd lokaal beleidskader (concept Beleidsplan Wmo 2020-2025) is aanpassing van de Verordening Wmo noodzakelijk.

Na vaststelling van het definitieve Beleidsplan Wmo 2020-2025 en de Verordening Wmo 2020 door het college zullen deze ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat is de juridische grondslag?

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015).

Wat is de voorgeschiedenis?

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo 2015 en hiermee voor de ondersteuning aan zelfstandig wonende mensen met een beperking. De ondersteuning heeft tot doel dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen en functioneren.

De Wmo is een kaderwet en daarmee hebben gemeenten beleidsvrijheid hoe zij hun inwoners gaan ondersteunen. Het te voeren beleid dient vastgelegd te worden in een periodiek plan, vast te stellen door de gemeenteraad. Op 24 september 2015 heeft de gemeenteraad van Ouder-Amstel het "Beleidsplan Wmo 2015-2018" vastgesteld, waarin de uitgangspunten voor de invoering van de Wmo 2015 zijn beschreven.

Op grond van artikel 2.1.3 lid 1 van de Wmo 2015 dient de gemeenteraad tevens bij Verordening regels vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleid en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

Waarom dit raadsvoorstel?

Beleidsplan Wmo 2020-2025

De looptijd van het Beleidsplan Wmo 2015-2018 is verstreken. In de afgelopen beleidsperiode hebben we ervaring opgedaan met de uitvoering van dit beleidskader en gewerkt aan een goed basisniveau van ondersteuning. Ook hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op dit beleidskader en heeft het college in de collegeagenda een aantal ambities vastgelegd. Om de komende jaren de transformatie

verder vorm te kunnen geven zijn de uitgangspunten uit het Beleidskader inhoudelijk en financieel geactualiseerd.

De ervaringen met het huidige Wmo-beleid zijn uitgebreid beschreven in de Startnotitie actualisatie Beleidsplan Wmo. Op 9 april jl. heeft het college ingestemd met deze Startnotitie. De inhoud van deze Startnotitie is op 21 mei 2019 besproken met de commissie Burger & Bestuur. De commissie B&B heeft tijdens deze bijeenkomst aangegeven dat zij zich (nog) kunnen vinden in de huidige visie en daarbij geformuleerde uitgangspunten. Daarnaast zijn door de commissie een aantal aandachtspunten aangereikt ter aanscherping en verbetering van het huidige beleid. De Startnotitie en de samenvatting van de commissiebijeenkomst zijn als bijlagen bij dit voorstel gevoegd.

Verordening Wmo 2020

In de afgelopen beleidsperiode hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op het uit te voeren beleid en de regels die daarover in de Verordening Wmo zijn vastgelegd. Het gaat daarbij om jurisprudentie met betrekking tot 'het gesprek' en het persoonsgebonden budget (pgb). Ook de invoering van het abonnementstarief, moet in de gemeentelijke Verordening worden vastgelegd. De invoering van de Wet minimum loon (Wml) heeft gevolgen voor de hoogte van de pgb's. Ook de actualisatie van het Beleidsplan Wmo en de harmonisatie van verschillen in de uitvoering van het sociaal domein hebben gevolgen voor de Verordening Wmo 2020.

Wat gaan we doen?

Beleidsplan Wmo 2020-2025

In het Beleidsplan Wmo 2020-2025 is het kader (bestaande uit uitgangspunten en doelstellingen) uit het huidige Beleidsplan Wmo behouden en is op basis van ervaringen, ontwikkelingen en ambities het beleidsplan geactualiseerd. In het Beleidsplan Wmo 2020-2025 is beschreven wat we gaan doen om de door het college uitgesproken ambities (collegeagenda) te realiseren, welke ontwikkelingen een rol spelen, wat de doelstellingen zijn en wordt het financiële kader geschetst. Het Beleidsplan Wmo borduurt daarmee voort op wat goed gaat en kijkt naar wat beter/anders kan.

Het totale aanbod is gericht op enerzijds het versterken van de zelfredzaamheid en de verantwoordelijkheid voor elkaar en anderzijds het bieden van ondersteuning vanuit de gemeente. Dit samenhangende pakket aan activiteiten en voorzieningen heeft tot doel dat iedereen –jong of oud, met of zonder beperking- zelfstandig kan participeren. Op eigen kracht, met hulp van de omgeving en, indien nodig, met ondersteuning van de gemeente.

Verordening Wmo 2020

De Verordening Wmo 2020 is aangepast aan de hand van landelijke en lokale ontwikkelingen. De wijzigingen in de Verordening Wmo 2020 zijn gebaseerd op de nieuwste modelverordening Wmo van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Wat is het maatschappelijke effect?

Ondersteuning op grond van de Wmo heeft tot doel dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen en functioneren.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Beleidsplan Wmo 2020-2025

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een goed basisniveau van ondersteuning in de gemeente. De Wmo-budgetten zijn afgelopen jaren (ruim) binnen de door de Raad gestelde kaders gebleven. Daarmee hebben we de bezuinigingsopgaven die in 2015 bij de invoering van de Wmo 2015 door het Rijk zijn opgelegd behaald.

Het Wmo-beleidskader biedt voldoende ruimte en mogelijkheden om invulling te geven aan ontwikkelingen. De in de collegeagenda genoemde ambities passen binnen de kaders van de Wmo 2015 en het geactualiseerde Beleidsplan Wmo 2020-2025. Echter, de huidige aanpak tegen eenzaamheid bereikt een te beperkte doelgroep en ook worden mantelzorgers in Duivendrecht niet bereikt met het huidige ondersteuningsaanbod.

Aanpak tegen eenzaamheid

Om eenzaamheid preventief te kunnen aanpakken en het taboe op eenzaamheid te doorbreken onder een grotere doelgroep dan alleen ouderen, sluiten we aan bij de landelijke campagne 'één tegen eenzaamheid'. Vanuit het landelijke Actieprogramma Eén tegen eenzaamheid kan door Coherente een subsidie worden aangevraagd voor de opzet, uitwerking en beschrijving van startende en bestaande lokale initiatieven tegen eenzaamheid. Omdat de aanpak tegen eenzaamheid onder jongeren niet onder deze subsidie kan vallen en vroegtijdige signalering en voorkoming van eenzaamheid onder jongeren/jong volwassenen een preventieve werking heeft, is het belangrijk dat éénmalig een aanvullende subsidie aan Coherente wordt verstrekt om een aanpak te ontwikkelen. Aan deze lokale campagne wordt in 2020 nader invulling gegeven. Wij verwachten dat deze eenmalige investering zich op termijn terugvertaalt in kosten door onder andere gezondheidswinst

Ondersteuning aan mantelzorgers (respijtzorg)

Naarmate de zorg intensiever wordt en/of langer duurt neemt het risico op overbelasting van de mantelzorger toe. De inzet van de mantelzorger is vrijblijvend en kan niet worden verplicht. Slechts een klein deel van de mantelzorgers in Duivendrecht maakt gebruik van het ondersteuningsaanbod van de mantelzorgorganisatie. In komende beleidsperiode zal worden ingezet op het vinden en ondersteunen van meer mantelzorgers waarbij de focus ligt op dorpskern Duivendrecht. De ondersteuning aan mantelzorgers is preventief en voorkomt overbelasting en voorkomt daarmee ook een toename van de ondersteuningsvraag (maatwerkvoorzieningen).

Verordening Wmo 2020

Om rechtmatig uitvoering te kunnen blijven geven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning en het geactualiseerde Beleidsplan Wmo moet de Verordening Wmo per 1 januari 2020 zijn aangepast. De wijzigingen die het gevolg zijn van jurisprudentie en de invoering van het abonnementstarief zijn niet facultatief. De wijzigingen in het kader van de Wet minimum loon (Wml), harmonisatie van uitvoeringsverschillen en de hoogte van de bijdrage HHT Diensten Thuis zijn dat wel.

Wet minimum loon (Wml)

Door de invoering van de Wml moeten alle pgb's voldoen aan het minimum loon. Op dit moment voldoen alle tarieven voor pgb's aan de Wml met uitzondering van Dagbesteding vanuit het sociaal netwerk en Logeeropvang vanuit het sociaal netwerk. In onze gemeente maken geen cliënten gebruik van een pgb voor Dagbesteding en Logeeropvang vanuit het sociaal netwerk. Daarom wordt voorgesteld om Dagbesteding vanuit het sociaal netwerk uit te sluiten van een pgb en het tarief voor Logeeropvang vanuit het sociaal netwerk te baseren op gemiddeld 3 uur individuele begeleiding. Met deze aanpassingen voldoen alle pgb's aan de Wml.

Bijdrage HHT Diensten Thuis

De huidige bijdrage voor HHT Diensten Thuis staat niet in verhouding tot de werkelijk kosten van € 28,80 per uur. Voorgesteld wordt de bijdrage voor HHT Diensten Thuis voor nieuwe aanvragen te verhogen van € 5,- naar € 10,- per uur. Mogelijk leidt de verhoging van de bijdrage tot minder gebruik onder cliënten en mantelzorgers. De effecten van deze maatregel worden daarom in 2020 nauwlettend gemonitord.

Harmonisatie beleidsverschillen

1. In 2015 is ervoor gekozen om, net als onder de toenmalige AWBZ, een vrij-bestedbaar bedrag van € 250,-- op te nemen in het gemeentelijk pgb-beleid. Een vrij-bestedbaar bedrag is een deel van het toegekende budget waarover de cliënt geen verantwoording hoeft af te leggen (en is dus geen extra budget). Het aantal cliënten met een pgb dat gebruik maakt van de vrij-bestedbare ruimte is minimaal. Voor dit geringe aantal cliënten moeten wij in de uitvoering (DUOplus) een andere administratie aanhouden dan voor het merendeel van onze cliënten en die van Uithoorn. Dit brengt extra kosten en werk met zich mee. Daarom wordt voorgesteld om, net als in Uithoorn, het vrij-bestedbare bedrag met ingang van 1 januari 2020 af te schaffen.
2. De financiële tegemoetkoming is een forfaitaire vergoeding en hoeft niet kostendekkend te zijn. Wel moet de gemeente kunnen onderbouwen hoe zij tot de hoogte van de tegemoetkoming is gekomen. Op dit moment kunnen beide gemeenten (Uithoorn en Ouder-Amstel) dat niet. Voorgesteld wordt om de hoogte van de tegemoetkomingen in de vervoerskosten te baseren op de tarieven die de Sociale Verzekeringsbank (SVB) hanteert en jaarlijks indiceert en publiceert. De hoogte van de financiële tegemoetkoming in de verhuiskosten en de kosten van aanschaf van een sportrolstoel worden voor beide gemeenten gelijk gesteld op basis van benchmark onderzoek onder omringende gemeenten.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Beleidsplan Wmo

Over het eerste half jaar van 2019 zien we een duidelijke toename van de uitgaven op met name maatwerkvoorzieningen. Dit wordt veroorzaakt door de invoering van een lagere eigen bijdrage (het zogenaamde abonnementstarief) waardoor het aantal aanvragen toeneemt en anderzijds de inkomsten uit eigen bijdragen dalen. Ook de vergrijzing en het feit dat inwoners langer zelfstandig thuis wonen heeft invloed op het aantal zorgvragen op grond van de Wmo. Verwacht wordt dat de uitgaven vanaf 2019 structureel zullen stijgen. De begroting 2019 en de meerjaren begroting zijn op basis van deze verwachting aangepast (4e nieuwsbrief).

Naast de huidige subsidie aan Coherente voor de aanpak tegen eenzaamheid wordt voorgesteld wordt om Coherente (éénmalig) een subsidie toe te kennen voor een pilot van maximaal € 5.000 om de preventieve aanpak van eenzaamheid onder jongeren op te starten.

Om het bestaande beleid op het gebied van ondersteuning mantelzorgers te kunnen uitvoeren is het nodig om een subsidie te verstrekken aan een organisatie die de mantelzorgers in Duivendrecht beter kan bedienen. Op basis van de inwoneraantallen is hiervoor structureel een verhoging van de subsidie nodig van € 17.000.

Op basis van deze benodigde middelen en de middelen voor het bestaande ondersteuningsaanbod is in onderstaand overzicht de begroting 2020 ten opzicht van voorgaande jaren weergegeven. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het geactualiseerde Beleidsplan Wmo.

Begroting Wmo versus jaarrekening Wmo	2015		2016			2017		2018		2019		2020
	Begroting	Jaarrekening	Begroting	Begroot**	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening	Begroting*	Begroting	
Zelf- en samenredzaamheid	€ 448.261	€ 423.321	€ 448.261	€ 457.000	€ 449.317	€ 460.152	€ 495.816	€ 460.152	€ 448.735	€ 504.550	€ 549.982	
Ondersteuning op maat en algemene voorzieningen	€ 1.960.000	€ 1.467.120	€ 1.960.000	€ 1.960.000	€ 1.384.787	€ 1.701.710	€ 1.526.401	€ 1.572.788	€ 1.505.000	€ 1.758.495	€ 1.705.515	
Maatschappelijke zorg aan kwetsbare inwoners	€ 220.671	€ 159.146	€ 217.262	€ 178.671	€ 217.442	€ 194.437	€ 184.144	€ 217.505	€ 208.535	€ 272.358	€ 280.137	
Kwaliteit, verantwoording en cliëntparticipatie	€ 31.500	€ 12.453	€ 28.792	€ 28.792	€ 17.905	€ 33.965	€ 24.807	€ 28.118	€ 19.149	€ 28.118	€ 28.118	
Totaal budget	€ 2.660.432	€ 2.062.040	€ 2.654.315	€ 2.624.463	€ 2.069.451	€ 2.390.264	€ 2.231.168	€ 2.278.563	€ 2.181.419	€ 2.563.521	€ 2.563.752	
Overschot		-€ 598.392			-€ 584.864		-€ 159.096		-€ 97.144			

* het besluit op de effecten van de 2e Burap staat net als het Beleidsplan Wmo op de agenda van de raadsvergadering van 12-12-2019

Als de benodigde middelen voor de aanpak tegen eenzaamheid onder jongeren en de ondersteuning aan mantelzorgers niet beschikbaar worden gesteld betekent dit dat de aanpak tegen eenzaamheid niet de doelgroep eenzame jongeren bereikt. Ook de ondersteuning aan mantelzorgers in met name Duivendrecht blijft dan achter. Door het

uitblijven van deze preventieve maatregelen is de kans groot dat deze doelgroepen op termijn een beroep gaan doen op duurdere maatwerkvoorzieningen.

Verordening Wmo 2020

De verhoging van de bijdrage voor HHT Diensten Thuis heeft tot gevolg dat de uitgaven naar verwachting met € 10.000 dalen. De verhoging van het tarief voor HHT Diensten Thuis treft ook de mantelzorgers die hier gebruik van maken. Daarom wordt voorgesteld de eventuele besparing op de HHT Diensten Thuis in te zetten op de verdere verbetering van de ondersteuning aan mantelzorgers (met de focus op Duivendrecht).

Monitor abonnementstarief

De gemeente Ouder-Amstel is geselecteerd om mee te doen met een onderzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport naar de effecten van de invoering van een lagere eigen bijdrage, de zogenaamde Monitor abonnementstarief. De monitor moet informatie opleveren die de effecten zoals de toename van het aantal ondersteuningsvragen in beeld brengt. Mogelijk zijn de resultaten van de monitor aanleiding om gemeenten extra te compenseren.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Het college is volgens de Wmo 2015 verplicht om burgers en belanghebbende te betrekken bij het opstellen van nieuw beleid.

Het concept beleidsplan is naar de Adviesraad Sociaal Domein gestuurd met het verzoek een advies uit te brengen. Op basis van de reactie van de Adviesraad zijn enkele tekstuele aanpassingen in het beleidsplan gedaan. Daarnaast heeft de Adviesraad enkele suggesties voor de uitvoering gedaan en een aantal vragen gesteld. Het advies/reactie van de Adviesraad treft u als bijlage aan. Voorgesteld wordt om namens het college via bijgevoegde brief te reageren op het advies.

Tevens is het concept Beleidsplan Wmo 2020-2025 vrijgegeven voor inspraak. Via de inspraak is alleen van Coherente is een reactie ontvangen. Coherente spreekt haar waardering uit voor het plan. De reactie van Coherente treft u als bijlage aan.

Wat is het vervolg?

Het Beleidsplan Wmo 2020-2025 biedt de basis voor de uitvoering van het Wmo-beleid in de komende periode.

Hoe monitoren en evalueren we?

De effecten van het Wmo-beleid worden jaarlijks gemonitord aan de hand van de resultaten van het cliëntervaringsonderzoek en de prestatie-indicatoren. Evaluatie van het Wmo-beleid vindt plaats voor het einde van de beleidsperiode.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester,

L.J. Heijlman J. Langenacker

